

Türkmenistanyň Prezidenti Serdar BERDIMUHAMEDOW: — GARASSYZ WATANYMYZ SAZLAŞYKLY ÖSÝÄN KUWWATLY DÖWLETLERIŇ BIRI HÖKMÜNDE BU GÜN DÜNYÄDE GIŇDEN TANALÝAR.

XXI ASYR BILIM, YLYM ASYRYDYR

MUGALLYMLAR GAZETI

ESASLANDYRYJYSY —
TÜRKMENISTANYŇ MINISTRLER KABINETI

2025-nji ýylyň 10-njy marty

№ 20
(10357)

DUŞENBE

Gazet 1952-nji ýylyň
11-nji ýanwaryndan bäri çykýar.

HOŞNIÝETLI GATNAŞYKLAR PUGTALANDYRYLÝAR

7-nji martda paýtagtymyza hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedowyň hem-de ýurdumyza resmi sapar bilen gelen Gruzıyanyň Premýer-ministri Irakli Kobahidzäniň arasynda gepleşikler geçirildi. Bu duşuşyk netijeli döwletara dialoga täze itergi bermäge hem-de hyzmatdaşlygyň bar bolan kuwwatyny nazara almak bilen, ony täze many-mazmun bilen başlaşdyrmaga gönükdirilendir.

Gruzıyanyň Premýer-ministri Irakli Kobahidze geldi. Bu ýerde hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow gruzın Hökümetiniň ýolbaşçysy mähirli garşylady. Iki ýurduň Döwlet baýdaklarynyň önünde resmi surata düşmek dabarasyndan

soňra, Türkmenistanyň Prezidenti bilen Gruzıyanyň Premýer-ministri arasynda gepleşikler geçirildi.

Hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow Gruzıyanyň Hökümetiniň Başlygyny myhman-söýer türkmen toprağynda mähirli mübärekläp, Gruzıyanyň ýurdumyzyň dosty we ygtybarly hyzmatdaşy bolup durýandygyny nygtady. Döwlet Baştutanymyz Premýer-ministr Irakli Kobahidzäniň ýurdumyza şu gezekki saparynyň döwletara hyzmatdaşlygy ösdürmäge hem-de ony täze many-mazmun bilen başlaşdyrmaga ýardam berjekdigine ynam bildirdi.

Bellenilişi ýaly, Türkmenistan bilen Gruzıyanyň arasyndaky döwletara dostlukly gatnaşyklaryň deňhukuklylyk, özara hormat goýmak, ynanyşmak ýörelgelerine esaslanýar. Söwda-ykdysady hyzmatdaşlyk döwletara dialogyň möhüm ugry bolup durýar. Energetika, senagat, saglygy goraýyş ulgamlaryndaky özara gatnaşyklarda oňyn netijeler gazanyldy.

Ulag-logistika pudagy hem hyzmatdaşlygyň esasy ugurlarynyň biri hökmünde çykyş edýär. Şunuň bilen baglylykda, Türkmenistan «Hazar deňzi — Gara deňiz», «Lapis Lazuli», «Ýaşyl» port ýaly taslamalary durmuşa geçirmäge we ösdürmäge gyzyklanma bildirýär. Bu strategik taslamalaryň amala aşyrylmagy Hazar deňziniň we Gara deňziň üsti bilen Aziýadan Ýewropa ýük daşamalaryň netijeliligini ýokarlandyrmaga, şunlukda, söwda-ykdysady, sebitara gatnaşyklary giňeltmäge ýardam berer.

Şeýle-de döwlet Baştutanymyz ýurdumyzyň parahatçylyk döredijilikli başlangyçlaryny durmuşa geçirmekte Gruzıyanyň goldawyna ýokary baha berilýändigini nygtady.

Hormatly Prezidentimiz şu ýylyň 12-nji dekabrynda Aşgabatda Halkara parahatçylyk we ynanyşmak ýylyna bagyşlanan ýokary wekilçilikli forumyň geçiriljekdigini we onuň taryhy sene — Türkmenistanyň hemişelik Bitaraplyk hukuk ýagdaýynyň Birleşen Milletler Guramasy tarapyndan ykrar edilmeginiň 30 ýyllygy bilen gabat gelýändigini belledi hem-de Premýer-ministr Irakli Kobahidzäni bu ýokary derejeli çärä gatnaşmaga çagyrdy.

Arkadagly Gahryman Serdarymyz mümkinçilikden peýdalanyp, Gruzıyanyň Prezidenti Mihail Kawelashwili mähirli salamyny we iň gowy arzuwlarýny beýan etdi.

Premýer-ministr Irakli Kobahidze bildirilen myhman-söýerlik üçin hormatly Prezidentimize tüýs ýürekden hoşallygyny beýan edip, Gruzıyanyň ýurdumyza bilen özara bähbitli hyzmatdaşlygy we dostlukly gatnaşyklary mundan beýläk-de pugtalandyrmaga gyzyklanma bildirýändigini tassyklady. Ol Prezident Mihail Kawelashwiliň döwlet Baştutanymyza mähirli salamyny, iň gowy arzuwlarýny ýetirip, Gruzıyanyň Bitarap Türkmenistanyň netijeli syýasatyna ýokary baha berýändigini, sebitde parahatçylygy üpjün etmäge gönükdirilen tagallalaryny goldaýandygyny nygtady.

Irakli Kobahidze syýasy we ykdysady gatnaşyklaryň netijeli häsiýetini belläp, ulag-logistika,

energetika pudaklarynda taslamalary durmuşa geçirmek boýunça hyzmatdaşlygy mundan beýläk-de ösdürmegini möhümdigine ünsi çekdi.

Döwletara hyzmatdaşlygyň meseleleriniň giň toplumy boýunça pikir alyşmagyň dowamynda özara gatnaşyklaryň ileri tutulýan ugurlary kesgitlenildi.

Duşuşygyň ahyrynda hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow hem-de Premýer-ministr Irakli Kobahidze Türkmenistanyň we Gruzıyanyň deňhukuklylyk, özara bähbitlilik ýörelgeleri esasynda alnyp barylýan uzak möhletleýin hyzmatdaşlygy mundan beýläk-de ösdürmäge gyzyklanma bildirýändigini tassyklap, birek-birege iň gowy arzuwlarýny beýan etdiler.

Şol gün Gruzıyanyň Premýer-ministriň Türkmenistana resmi saparynyň çäklerinde iki ýurduň wekilýetleriniň arasynda gepleşikler geçirildi. Olaryň gün tertibine dürli ulgamlardaky özara gatnaşyklaryň möhüm meseleleri girizildi.

Gepleşikleriň jemleri boýunça ikitaraplaýyn resminamalaryň birnäçesine gol çekildi. Şolaryň hatarynda Türkmenistanyň Daşary işler ministrligi bilen Gruzıyanyň Daşary işler ministrliginiň arasynda 2025-2026-njy ýyllarda hyzmatdaşlyk Maksatnamasy; Türkmenistanyň Hökümeti bilen Gruzıyanyň Hökümetiniň arasynda gümrük meselelerinde hyzmatdaşlyk we özara administratiw ýardam hakynda Ylalaşyk; Türkmenistanyň Hökümeti bilen Gruzıyanyň Hökümetiniň arasynda ösümlikleri goramak babatda hyzmatdaşlyk etmek hakynda Ylalaşyk; Türkmenistanyň Bedenterbiýe we sport baradaky döwlet komiteti we Gruzıyanyň Sport ministrliginiň arasynda sport babatda hyzmatdaşlyk etmek barada özara düşünişmek hakynda Ahtnama bar.

Şol gün Türkmenistanyň wekilýetiniň agzalary gruzın kärkeşleri bilen ikitaraplaýyn duşuşyklary hem geçirdiler. Olaryň dowamynda dürli pudaklarda özara hyzmatdaşlygyň ileri tutulýan meseleleri ara alnyp maslahatlaşyldy.

Gruzıyanyň Premýer-ministri Irakli Kobahidze resmi saparynyň maksatnamasynyň çäklerinde Türkmenistanyň Garaşsyzlyk binasyna gül goýdy. Soňra dostlukly ýurduň Hökümet Baştutaný Aşgabatdaky günorta böleginde ýerleşýän «Magtymguly Pyragy» medeni-seýilgäh toplumyna bardy. Premýer-ministr Irakli Kobahidze görnükli gruzın şahyry Sota Rustaweliniň bu toplumda oturdylan ýadygärligine gül dessesini goýdy.

Gruzıyanyň Hökümet Baştutaný Türkmenistanyň milli muzeyine hem baryp gördi. Premýer-ministr Irakli Kobahidze muzeyiň eksponatary bilen tanşyp, türkmen halkyçylarynyň zehininden döran sungat eserleriniň özüne uly täsir galdyrandygyny belledi.

Gruzıyanyň Hökümetiniň Başlygy Türkmenistana resmi saparyny tamamlap, Aşgabatdan ugrady.

«Mugallymlar gazetini».

HALK BÄHBITLI NETIJELI IŞLER

7-nji martda hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow sanly ulgam arkaly Ministrler Kabinetiniň nobatdaky mejlisini geçirdi. Onda geçen iki aýda ýurdumyzyň ykdysadyýetiniň pudaklarynda alnyp barlan işleriň jemleri jemlenildi, şeýle hem döwlet durmuşyna degişli käbir beýleki meselelere seredildi.

Ilki bilen, Mejlisiň Başlygy D.Gulmanowa milli kanunçylygy mundan beýläk-de kämilleşdirmek babatda alnyp barylýan işler barada maglumat berdi.

Döwlet Baştutanymyz Watanymyz mundan beýläk-de ösdürmegini, halkymyzyň hal-ýagdaýyny yzygiderli gowulandyrmagyň kabul edilýän kanunlara baglydygyny aýdyp, ýurdumyzyň kanunçylygyny döwürli talaplaryna görä kämilleşdirmäge dowam etdirmegini zerurdygyny belledi.

Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orunbasary H.Geldimyradow şu ýylyň geçen iki aýynda gazanylan makroýkdysady görkezijileri barada hasabat berdi.

Hormatly Prezidentimiz hasabaty diňläp, jemi içerki önümiň ösüş depginini

ýokary derejede saklamak üçin netijeli işleri alyp barmagyň, ministrlikleriň, pudak edaralarynyň önümlilik meýilnamalarynyň doly ýerine ýetirilmegini gazanmagyň möhümdigini nygtap, wise-premyere mundan beýläk-de birmäçe tabşyryklary berdi.

Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orunbasarlary B.Amanow, T.Atahallyýew, B.Annamammedow, N.Atagulyýew gözegçilik edýän pudaklarynda şu ýylyň ýanwar-fewral aýlarynda ýerine ýetirilýän işleriň netijeleri barada hasabat berdiler.

Hormatly Prezidentimiz hasabatlary degişli yzygiderlilikde diňläp, ähmiýet berilmeli wezipelere ünsi çekdi we wise-premyerlere tabşyryklary berdi.

Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orunbasary B.Seýidowa gözegçilik edýän

ulgamynda şu ýylyň geçen iki aýynda alnyp barlan işleriň netijeleri barada hasabat berdi.

Hormatly Prezidentimiz hasabaty diňläp, medeniýet ulgamynyň işini mundan beýläk-de kämilleşdirmegini, kitaphanalarda, muzeýlerde, beýleki medeni ojaklarda işleri döwrebap guramagyň, şunda sanly ulgamyň mümkinçiliklerinden giňden peýdalanmagyň wajpdygyny belledi. Şeýle hem döwlet Baştutanymyz wise-premyere taryhy ýadygärliklerimizi we medeni gymmatlyklarymyzy aýawly saklamak boýunça zerur işleri alyp barmagy, baýramçylyklary, şanly seneler mynasybetli göz önünde tutulan medeni çäreleri ýokary derejede geçirmegi tabşyrdy.

Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orunbasary B.Orazdurdyýewa gözegçilik edýän ulgamynda şu ýylyň ýanwar-fewral aýlarynda alnyp barlan işleriň netijeleri barada hasabat berdi.

Hormatly Prezidentimiz hasabaty diň-

läp, ýaş nesilleri terbiýelemäge, bilim ulgamynyň maddy-enjamlaryny binýadyny berkitmäge gönükdirilen özgertmeleri dowam etdirmegini, ylym ulgamyny kämilleşdirmegi, ylym barlaglaryň netijeliligini ýokarlandyrmagy hemişe üns merkezinde saklamagyň möhümdigine ünsi çekdi. Saglygy goraýyş edaralaryna keselleriň önüni almagyň, bejermeginiň öndebaryjy usullaryny giňden ornaşdyrmak, ýurdumyza sporty ösdürmäge aýratyn üns bermek zerurdyr diýip, döwlet Baştutanymyz aýtdy we wise-premyere bu babatda degişli tabşyryklary berdi.

Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orunbasary, daşary işler ministri R.Meredow şu ýylyň ýanwar-fewral aýlarynda Daşary işler ministrligi tarapyndan ýerine ýetirilýän işleriň netijeleri barada hasabat berdi.

Hormatly Prezidentimiz hasabaty diňläp, ýurdumyzyň hemişelik Bitaraplyk hukuk ýagdaýyna eýermek bilen, ählumumy abadançylyga gönükdirilen daşary sy-

ýasaty alyp barylýandygyny belledi. Şunuň bilen baglylykda, döwlet Baştutanymyz wise-premyer, daşary işler ministrine dünýä döwletleri bilen syýasy-diplomatik, söwda-ykdysady, medeni-ynsanperwer, ylym-bilim ulgamlarynda ýola goýlan gatnaşyklary ösdürmäge dowam etdirmegi tabşyrdy.

Soňra wise-premyer, daşary işler ministri hasabatyny dowam edip, şu ýylyň 19-njy martda Aşgabatda geçiriljek «Halkara parahatçylyk we ynanyşmak ýyly: durukly ösüşi üpjün etmäge sebittara ykdysady hyzmatdaşlygyň orny» atly halkara maslahata görüň ýatlylyk barada aýtdy. Şunuň bilen baglylykda, wise-premyer, daşary işler ministri döwlet Baştutanymyzyň garamagyna degişli teklipleri hödürledi.

Hormatly Prezidentimiz hasabaty diňläp, ýurdumyza Halkara parahatçylyk we ynanyşmak ýyly bilen bagly birmäçe halkara çäreleri geçirmegini meýilleşdirilendigini aýtdy. Döwlet Baştutanymyz

hödürlenen teklipleri makullap, wise-premyer, daşary işler ministrine durukly ösüşi üpjün etmäge sebittara ykdysady hyzmatdaşlygy ösdürmäge ýardam berjek halkara maslahata gowy taýýarlyk görmegi we ony ýokary derejede geçirmegi tabşyrdy.

Ministrler Kabinetiniň ýanyndaky Ulag we kommunikasiýalar agentliginiň Baş direktory M.Çakyýew gözegçilik edýän ulgamlarynda şu ýylyň ýanwar-fewral aýlarynda alnyp barlan işleriň netijeleri barada hasabat berdi.

Döwlet Baştutanymyz hasabaty diňläp, agentligiň ýolbaşçysyna degişli tabşyryklary berdi.

Hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow Ministrler Kabinetiniň sanly ulgam arkaly geçirilen mejlisini jemläp, oňa gatnaşanlara berk jan saglyk, maşgala abadançylygyny, berk arakly Watanymyzyň gülläp ösmegi ugrunda alyp barýan işlerinde uly üstünlikleri arzuw etdi.

«Mugallymlar gazetini».

Häzirk wagtda hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedowyň baştutanlygynda üstünlikli durmuş geçirilýän özgertmeleriň netijesinde ýurdumyz dünýäniň syýasy-ykdysady, medeni-ynsanperwer, maglumat giňişliginde eýeleýän ornuny barha pugtalandyryar. Halkara hyzmatdaşlygyň çäklerinde meşhur köpçülikleýin habar beriş serişdeleri bilen hem gatnaşyklary işlenilýär.

Ýakynnda dünýäniň millionlarça teletomaşaçysyny syýasy, ykdysady, medeni we beýleki ugurlarda bolup geçýän wakalar bilen dürli dillerde dessin tanyşdyryan «Euronews» telekompaniýasynyň döredijilik topary ýurdumyzda saparda boldy we türkmen halkynyň Milli Lideri, Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy Gurbanguly Berdimuhamedow bu abraýly telekompaniýanyň habarçysy Loro Bakwelliniň sowallaryna jogap berdi.

Gahryman Arkadagymyz söhbetdeşlikde ýurdumyzyň içeri we daşary syýasatynyň esasy ugurlaryny, dünýä gün tertibiniň üns merkezinde durýan suw, energetika meseleleri, ahlumyň hem sebit hyzmatdaşlygy barada Türkmenistanyň garaýyşlaryny beýan etdi. Milli Liderimiziň iri telekompaniýanyň habarçysy bilen söhbetdeş bolmagy dünýä bileleşiginiň Türkmenistana bolan ägirt uly gyzyklanmalarynyň, ýurdumyzyň öňe sürýän başlangyçlarynyň möhüm ähmiýete eýediginiň, döwletimiziň halkara abraýynyň barha belende galýandygynyň aýdýň güwäsidir.

1. Ýewropa Bileleşiginiň Merkezi Aziýa tarapymyzy üçin itergi beren sebäpleriň biri Ukraina bilen Russiýanyň arasynda hyzmatdaşlyk bilen bagly. Türkmenistanyň Bitaraplyk hukuk derejesine eýe bolup, onuň parahatçylygy we ynanymygy ündeyändigini hemmeler mälüm. Russiýa — Ukraina ýagdaýy babatda Siziň garaýyşlaryňyz nähili? Şeýle hem häzirkä döwürde parahatçylyk üçin edilýän synanyşmalara nähili baha berýärsiňiz?

— Ilki bilen, Size we Siziň käredeşleriňize «Türkmenistanda hoş gördük!» diýip ýüzlenýärim. Biz «Euronews» teleýaýlymy bilen hyzmatdaşlyga ýokary baha berýäris. Onuň köpmillionly tomaşaçylary bilen ýaýlymda duşuşmak olara Türkmenistany has gowy tanamaga ýardam berer diýip pikir edýärim. Munuň özi ýurdumyzyň içeri syýasatda hem, halkara giňişlikdäki işleri barada hem düşünje berer.

Bitaraplyk biziň alyp barýan daşary syýasatymyzyň esasydyr. Ol Türkmenistanyň dünýä bileleşigi bilen, şol sanda çylşyrymly ýagdaýlarda hem özara gatnaşyklaryny anyk kesgitleýär. Türkmenistan bu ugurda üç düýpli garaýyş beýan edýär. Olar şulardan ybarat:

2. Suw ýetmezçiligi — sebitten iň derwaýys meseleleriň biri. Ol suw üçin ykdysady talabyň artmagy bilen

Syýasy taýdan, biziň ýurdumyz — Birleşen Milletler Guramasy tarapyndan ykrar edilen hemişelik Bitarap döwlet. Türkmenistan halkara dawlara gatnaşmaly hem-de goşulmaly. Bu ýagdaý ýurdumyzyň Konstitusiyasynda, «Türkmenistanyň hemişelik Bitaraplygy haýynda» Konstitusion kanunda, döwletimiziň daşary syýasatyna degişli beýleki esasy resminamalarda berkidildi.

Hukuk taýdan serednimizde, Türkmenistan ýurtlarynyň arasynda döreyän ähli jedelli ýagdaýlary Birleşen Milletler Guramasyň Tertipnamasy we halkara hukugyň ykrar edilen düzgünleri esasynda çözmegiň tarapdary bolup çykyş edýär.

Dünýä garaýyş babatda aýylymy bilen hyzmatdaşlyga ýokary baha berýäris. Onuň köpmillionly tomaşaçylary bilen ýaýlymda duşuşmak olara Türkmenistany has gowy tanamaga ýardam berer diýip pikir edýärim. Munuň özi ýurdumyzyň içeri syýasatda hem, halkara giňişlikdäki işleri barada hem düşünje berer.

Sanalyň geçilen bu garaýyşlar Siziň agzan meselähize-de doly derejede degişlidir.

has-da çylşyrymlaşýar. Şu babatda dünýä bileleşiginiň hem Hökümetiň arasyndaky hyzmatdaşlyk barada nähili pikirleriňiz bar?

— Dogrusyny aýtsak, munuň özi sebit üçin örän uly mesele bolup durýar. Biz Merkezi Aziýada suw meselesine seretme-giň esasy üç kadasyňyň ozal hem ençeme gezek çykyşlarymyzda beýan edipdik. Olar:

— birinjiden, halkara hukugy berjaý etmek. Munuň özi suw serişdeleriniň bütin adamzadyň umumy baýlygy bolup durýandygyny aňladýar. Suwy peýdalanmak bolsa umumy ykrar edilen kadalara laýyklykda, hususan-da, Birleşen Milletler Guramasyň Konwensiyasynyň esasynda ýola goýulmalydyr.

— ikinjiden, bähbitleriň özara hasaba alynmagy. Bu bolsa suw serişdeleri ulanylanda ähli döwletleriň halklarynyň bähbitlerini nazara almak esasynda düzgünleşdirmäge halkara ýardamy bermek ugurunda işjeň çykyş edýär. Şunuň bilen baglylykda, Türkmenistan Owganystan boýunça dürli çäreleri işjeň gatnaşýar. Bu ýerde emele gelen ýagdaýlary nazara almak bilen, ýurduň täze ýolbaşçylarynyň dünýä bileleşigi bilen gatnaşyklary kadalaşdyrmaga çalyşýandygyny aňladýar.

— üçünjiden, bu işe halkara guramalaryň, ilkinji nobatda, Birleşen Milletler Guramasynyň gatnaşmagy. Biz BMG-niň suw meselesi bilen bagly başlangyçlaryna gatnaşmagynyň kanunany we netijeli boljakdygyna ynanýarys. Şundan ugur alyp, sebitiň serhetüsti derýalarynyň

suw serişdelerini peýdalanmaga usullaryny ýola goýmak maksady bilen, Türkmenistan Merkezi Aziýa ýurtlarynda suwdan peýdalanmak meseleleri boýunça sebit Geňeşini döretmegi teklip edýär. Munuň özi Merkezi Aziýada hoşniýetli goňuşulygy, ösüşi, hyzmatdaşlygy berkitmekde möhüm ädim bolar. Biz Birleşen Milletler Guramasyň Amyderýa we Syrderyýa boýunça Konwensiyalarynyň kabul edilmegini goldap çykyş edýäris.

3. Türkmenistanyň Bitaraplyk derejesi syýasy gep-leşikler üçin örän möhümdir. Bu ýagdaý Owganystan bilen gatnaşyklaryňyzda-da ägär ýüze çykýar. Şoňa görä, Owganystan bilen ikitaraplaýyn gatnaşyklaryňyz häzirkä ýagdaýy barada nähili aýdyp bilersiňiz?

— Türkmenistan bu ugurda oýlanyşykly syýasaty alyp barýar. Ol döwletimiziň daşary syýasatyna esasy üns berilýän meseleleriň biri bolup durýar.

Owgan halky — biziň goňşymyz. Biz bu halk bilen ýüz-ýüzlyklaryň dowamynda ysnyşykly ýaşayarys. Owganlaryň gymmatlyklary bize has ýakyn. Türkmenler bilen owganlaryň uzak döwürlerden bäri dowam edip gelýän taryhy gatnaşyklary bar. Şoňa görä-de, Owganystanyň, ol ýerde ýaşýan adamlaryň ykbalý biziň üçin parhysy dälidir.

Biz owganlaryň parahat, asuda durmuşda ýaşap, öz döwletini gurmagyň, ykdysadyýetini hem-de durmuş ulgamlaryny dikeltmegini isleýäris. Ýurduň sebitde we onuň çäklerinde daşarda alyp barylýan ykdysady işlere, taslamalary amala aşyrmaga goşulmagy ugurda çykyş edýäris. Şundan ugur alyp, Türkmenistan Owganystanyň gatnaşmagynda ençeme möhüm we geljegi uly ykdysady taslamalary öňe sürdi hem-de durmuş geçirýär. Şolaryň arasynda Türkmenistan — Owganystan — Pakistan — Hindistan gaz geçirijisiniň, Owganystanyň üsti bilen Pakistana elektrik we aragatnaşyk ulgamlarynyň, biziň ýurdumyzdan owgan tarapyna demir ýollary gurmagyň taslamalaryny görkezme bolar.

Türkmenistan owgan halkyna köp möçberde ynsanperwerlik kömegini hem berýär. Ýurdumyzda owgan talyplary, ýagny jaşlary okadylyar. Bu ýurtda öz serişdelerimiziň hasabyna durmuş maksatly desgalar gurulýar.

Biziň ýurdumyz Owganystandaky ýagdaýy syýasy ýollar arkaly, halk köpçüliginiň bähbitlerini nazara almak esasynda düzgünleşdirmäge halkara ýardamy bermek ugurunda işjeň çykyş edýär. Şunuň bilen baglylykda, Türkmenistan Owganystan boýunça dürli çäreleri işjeň gatnaşýar. Bu ýerde emele gelen ýagdaýlary nazara almak bilen, ýurduň täze ýolbaşçylarynyň dünýä bileleşigi bilen gatnaşyklary kadalaşdyrmaga çalyşýandygyny aňladýar.

Biz ýurduň ýolbaşçylary bilen Birleşen Milletler Guramasynyň garaýyşlaryny nazara alyp, netijeli gatnaşyklary goldaýarys.

Men ýene-de bir gezek gaýtalayaryn: Owganystan bize ýakyn bolan doganlyk ýurtdur. Şoňa görä, bu ýurduň halkynyň

GAHRYMAN ARKADAGYMYZYŇ «EURONEWS» TELEÝAÝLYMYNA INTERWÝUSY

parahatçylygyna, ylalaşygy-na we ösüşine ýardam bermek Türkmenistan üçin has ileri tutulýan ugurdyr.

4. Ýewropa Bileleşiginiň Merkezi Aziýa babatdaky täze gyzyklanmasyna gaýdyp gelenimizde, Siz hyzmatdaşlygyň bu ugruna nähili baha berýärsiňiz we ol Türkmenistan üçin nämäni aňladýar?

— Bu örän giň, özi-de aýratyn gürrüni talap edýän mesele. Muňa garamazdan, onuň has möhüm taraplaryny bellemäge hem-de biziň ýurdumyzyň Ýewropa Bileleşigi bilen hyzmatdaşlygynyň ileri tutulýan ugurlaryny kesgitlemäge çalyşýan!

Ilkinji nobatda, Türkmenistanyň Ýewropa Bileleşigi bilen gatnaşyklaryna taryhy ýagdaýlardan seretmek gerek. Türkmenler bilen ýewropalylaryň arasyndaky ilkinji resmi gatnaşyklaryň irki orta asyrlara degişli syýasatda esasy üns berilýän dowamynda syýasy, ykdysady, söwda ulgamlarynda ösdürildi. Medeni we ylmy hyzmatdaşlyk ýola goýlup, özara baýlaşyklyk ýaşayarys. Owganlaryň gymmatlyklary bize has ýakyn.

Türkmenler bilen owganlaryň uzak döwürlerden bäri dowam edip gelýän taryhy gatnaşyklary bar. Şoňa görä-de, Owganystanyň, ol ýerde ýaşýan adamlaryň ykbalý biziň üçin parhysy dälidir.

Biz owganlaryň parahat, asuda durmuşda ýaşap, öz döwletini gurmagyň, ykdysadyýetini hem-de durmuş ulgamlaryny dikeltmegini isleýäris. Ýurduň sebitde we onuň çäklerinde daşarda alyp barylýan ykdysady işlere, taslamalary amala aşyrmaga goşulmagy ugurda çykyş edýäris. Şundan ugur alyp, Türkmenistan Owganystanyň gatnaşmagynda ençeme möhüm we geljegi uly ykdysady taslamalary öňe sürdi hem-de durmuş geçirýär. Şolaryň arasynda Türkmenistan — Owganystan — Pakistan — Hindistan gaz geçirijisiniň, Owganystanyň üsti bilen Pakistana elektrik we aragatnaşyk ulgamlarynyň, biziň ýurdumyzdan owgan tarapyna demir ýollary gurmagyň taslamalaryny görkezme bolar.

Türkmenistan owgan halkyna köp möçberde ynsanperwerlik kömegini hem berýär. Ýurdumyzda owgan talyplary, ýagny jaşlary okadylyar. Bu ýurtda öz serişdelerimiziň hasabyna durmuş maksatly desgalar gurulýar.

Biziň ýurdumyz Owganystandaky ýagdaýy syýasy ýollar arkaly, halk köpçüliginiň bähbitlerini nazara almak esasynda düzgünleşdirmäge halkara ýardamy bermek ugurunda işjeň çykyş edýär. Şunuň bilen baglylykda, Türkmenistan Owganystan boýunça dürli çäreleri işjeň gatnaşýar. Bu ýerde emele gelen ýagdaýlary nazara almak bilen, ýurduň täze ýolbaşçylarynyň dünýä bileleşigi bilen gatnaşyklary kadalaşdyrmaga çalyşýandygyny aňladýar.

Biz ýurduň ýolbaşçylary bilen Birleşen Milletler Guramasynyň garaýyşlaryny nazara alyp, netijeli gatnaşyklary goldaýarys.

Men ýene-de bir gezek gaýtalayaryn: Owganystan bize ýakyn bolan doganlyk ýurtdur. Şoňa görä, bu ýurduň halkynyň

da Konwensiyada berkidilen kanuny hukugymyzdyr.

Biz Hazar deňzinde suwasty üpjünçilik ulgamlarynyň gurulmagynyň kenarýaka döwletleriň ykdysady talaplaryna laýyk gelýändiginden ugur alýarys. Munuň özi energiýa serişdelerini öndürjileriň, sarp edijileriň we üstaşyr geçirijileriň bähbitlerini deň derejede nazara almaga göz öňünde tutýar. Bu bolsa Ýewraziýada energetika howpsuzlygyny we durmuklylygyny üpjün etmegiň möhüm şerti bolup hyzmat eder.

Hazar deňziniň düýbünüň çäklerini bellemek bilen bagly hukuk soraglaryny hem çözmek gerek. Biz häzirkä döwürde munuň üçin hiç hili päsgelçilik görmeýäris. Ähli zat bu işe gatnaşýjylaryň hoşniýetli erk-islegine, taýýarlygyna baglydyr. Türkmenistanda şeýle erk-isleg bar.

Şeýle hem biz energiýa serişdeleriniň iberilmeginiň çäklerini dikeltmegi teklip edýäris. Ilkinji nobatda, «ýaşly» energetika ulgamynda bilelikdäki taslamalara başlamak, Ýewropa elektrik energiýasyny ibermek ugurunda çykyş edýäris. Türkmenistan elektrik energiýasyny ibermege taýýar.

Häzirkä wagtda Hazar deňziniň ýurdumyza degişli kenarýakda kuwwaty 1 müň 574 megawat bolan elektrik stansiýasy gurulýar. Elektrik ulgamlary öz çäklerinden geçjek döwletleriň birleşen tagallasy bolanda, bu taslamanyň ýakyn geljekde we özara bähbit esasynda amala aşyryljakdygyna ynanýaryn.

Biz wodorod energetikasy, energiýanyň gaýtadan dikeldilýän çeşmelerini peýdalanmak boýunça hem ýewropaly hyzmatdaşlar bilen işleşmäge taýýardyrys.

5. Bize Türkmenistanyň tebigy gazynyň çykarylyan möçberiniň artmagy we onuň bilen bagly meýilleriňiz barada-da gürrüň berip bilermisiňiz? Ýewropada gaz howpsuzlygyny üpjün etmede Siziň bu işleriňiz esasy çözüň bolup bilermi? Bu meseläniň geljegi barada nähili pikir edýärsiňiz?

— Biziň ýurdumyz tebigy gazyň gollary boýunça dünýäde dördünjü orny eýeleýär. Men ýene-de bir anyk mysaly getirýin: Türkmenistandaky «Galkynys» käni gazyň möçberi boýunça dünýäde birinji orunda durýar. Onuň gollary tebigy gazyň 27,4 trillion kub metr trine barabardyr.

Bu sanlar ýurdumyzyň eksport mümkinçiliginiň energiýa bilen diňe özümi däl-de, eýsem, sebitimizdäki we onuň çäklerinden daşardaky hyzmatdaşlarymyzyň hem isleglerini kanagatlandyrmaga mümkinçilik berýändigini görkezýär. Türkmenistandan gündogar, günorta we demirgazyk ugurlara gurlan hem-de üstünlikli işleýän esasy gaz geçirijiler munyň doly tassyklaýar. Şular ýaly taslamalary diňe energetika serişdeleriniň zerur möçberlerine eýe bolan ýurt öňe sürüp biler.

6. Türkmenistan Merkezi Aziýanyň baş ýurdunyň biri hökmünde ýene birnäçe aýdan Özbekistanda geçiriljek sammitde gatnaşar. Şunuň bilen baglylykda, Siziň sammitde beýan etjek esasy pikirleriňiz nämelerden ybarat bolar? Olaryň haý-

slaryny tomaşaçylarymyz bilen paýlaşyp bilersiňiz?

— Bu ilkinji «Merkezi Aziýa — Ýewropa Bileleşigi» sammiti bolar. Munuň özi aýratyn umytlary we düşüňjeleri berýär. Bu sammitden ähli ugurlarda gatnaşyklary boýunça deňhukukly, strategik we işjeň dialoga, möhüm çözüňleriň hem-de ylalaşyklaryň gazanylmagyna garaýarys.

Dünýä örän çalt özgerýär, täze syýasy, geoykdysady ýagdaýlar ýüze çykýar. Bu ýagdaýlary hasaba almak bilen, hyzmatdaşlygyň many-mazmunyny hem kesgitlemelidir.

Men hyzmatdaşlygyň mümkinçiliginiň uludygyna ynanýaryn. Sebäbi Merkezi Aziýa döwletleri çalt depginler bilen ösýär. Aziýanyň we Ýewropanyň geografik taýdan amatly çatrygnynda ýerleşýän bu ýurtlaryň ägirt uly tebigy serişdeleri, ýaş we işewür ilaty bar.

Häzirkä döwürde Merkezi Aziýa dünýäniň parahatçylyk, howpsuzlyk, durmuklylyk şertlerinde ýaşamaga we ösmäge islegleri bolan örän möhüm sebitdir. Ol daşary ýurtly hyzmatdaşlary bilen deňhukuklylyk, özara bähbitlilik esasynda hyzmatdaşlyk edýär. Bu düzgünler Merkezi Aziýa ýurtlarynyň we olaryň Liderleriniň özara gatnaşyklarynyň esasynda durýar. Häzirkä döwürde olaryň arasynda içerki sebit dialogynyň hem-de hyzmatdaşlygyň netijeli usullary ýola goýuldy. Merkezi Aziýa hut şeýle garalmalydyr we Ýewropa Bileleşigi üçin özüne çekiji bolmalydyr.

Elbetde, Ýewropa Bileleşiginiň ykdysady, ekologiýa, tehnologiýalar, emeli aň ulgamlarynda toplan tejribesi, gazanan üstünlikleri we mümkinçilikleri biziň ýurtlarymyz üçin peýdalylýr hem-de gyzyklydyr.

Ahlumyň daşary syýasat gün tertibi boýunça hyzmatdaşlyk etmekde-de gowy mümkinçilikler bar diýip pikir edýärim. Sebit howpsuzlygyny üpjün etmede, serhetleri berkitmede, neşeleriň ýaýramagyna garşy göreşmede we ençeme beýleki ugurlarda hem arkaşyklyk işleşmäge giň şertleriň bardygyna ynanýaryn.

Umuman, Merkezi Aziýanyň Ýewropa Bileleşigi bilen gatnaşyklary barada aýdylanda, Türkmenistan bu gatnaşyklaryny:

— uzak möhletli;
— netijeli;
— toplumlaýyn hem-de anyk bolmagy isleýär.

Biz geçiriljek sammitiň şeýle gatnaşyklara zerur itergi bermegine bil baglaýarys. Bu hyzmatdaşlygyň birek-birege bähbitli we geljeginiň uly boljakdygyny aýdýndyr. Şoňa görä-de, özara bähbitlilik esasynda bol bolan mümkinçilikleri netijeli durmuş geçirmek üçin bilelikde işlemelidir.

7. Siziň Alyhezretiňiz, «Euronews» bilen bu ýörite söhbetdeşligimiz wagt tapandygynyň uzun köp sag boluň!

— Bu günki söhbetdeşlik üçin Size hem-de «Euronews» telekompaniýasynyň döredijilik toparyna minnetdarlyk bildirýärim. Pursatdan peýdalanyp, Size alyp barýan işleriňizde mundan beýläk hem uly üstünlikleri arzuw edýärim.

Sag boluň!

BELENT MAKSATLAR ROWAÇLANÝAR

Häzirki ajaýyp döwrümizde Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň ýaş nesle berilýän bilimi dünýä derejesine çykarmak, ylymy-bilimli, häzirki zaman tehnologiýalaryndan baş çykarýan ýaşlary yetiştirmek boýunça alyp barýan işleri ýurdumyzy uly üstünlüklere besleşýär. Hormatly Prezidentimiziň taýsyz tagallalary bilen, Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe zehinli ýaşlary ýüze çykarmaga, okatmagyň interaktiw usullaryndan, täze tehnologiýalardan, dünýä tejribesinden peýdalanmaga giň mümkinçilik döredildi.

Körpeleriň düşüňjelerini ösdürmegiň möhüm usullary

Terbiýe we bilim bermek işinde dünýä tejribesine işjeň ornaşdyrylýan hem-de çagalaryň sazlaşykly kemala gelmeginiň we ösmeginiň möhüm şerti bolup durýan innowasion tehnologiýalardan peýdalanmaga uly ähmiýet berilýär. Çagalaryň ýaş aýratynlyklaryna laýyklykda, her bir ugruň ylymy esasyda öwredilmegi maksadalaýykdyr. Ösüp gelýän ýaş nesle-terbiýe bermek bilen birlikde, olaryň ruhy dünýäsiniň baý bolmagyny gazanmak bilim işgärleriniň öňünde durýan baş maksatlarynyň biridir. Çaganyň şahsýetiniň kemala gelmeginiň üpjün etmek, onuň ukypalaryny maksatlaýyn ösdürmek, başlangyç bilimde zerur bolan bilimleri we endikleri ele almaga ýardam berýän okuw işini guramak, okamak, ýazmak, hasaplamak endiklerini kemala getirmek, döredijilikli pikirlenmek endiklerini döretmek körpe üçin möhümdir.

desi uly ähmiýete eýe bolupdyr. Şu nukdaýnazardan hem, Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe okatmagyň has amatly we netijeli usullaryndan peýdalanýlar. Körpeleri kiçi ýaşlaryndan başlap terbiýelemek, okatmak, olaryň beden we akyly taýdan sagdyn, ruhy taýdan kämil bolmagyny gazanmak, şahsy başarnyklaryny ösdürmek bilim ulgamynyň öňündäki wajyp wezipeleriniň biri bolup durýar.

Bu Konsepsiyada görkezilýän usullar, çemeleşmeler ösüp gelýän ýaş neslini bilimini ýüze çykarmaga kömek edýär. Başarnyklary çemeleşmesi esasynda bilim berlen, okuw ösüp gelýän ýaş nesli daşyň gursap alan zatlar barada gözleglere, barlaglara we ýüze çykan meseleleri çözmäge çekýär. Şeýlelikde, çaganyň işjeň pikirlenmesi ýüze çykýar. Alnyp barylýan her bir iş boýunça döredijilikli çemeleşme ýüze çykyp başlaýar. Ynha, şu nukdaýnazardan hem, Konsepsiyada öňe sürülýän usullaryň çagalara baglaryndan başlap ulanylmagy, çagalaryň ýaş aýratynlyklaryna laýyklykda, bilimleri berk öleşdirmegine ýardam edýär.

Mayagözel SAZAKOWA,

Aşgabat şäher Baş bilim müdürliginiň mekdebe çenli bilim, terbiýe we mekdepden daşary edaralar bölüminiň müdiri.

Halkymyzyň eşretli durmuşynyň, ata Watanymyzyň hemmetaraplaýyn gülläp ösüşiniň gözbaşy ylym-bilimdedir. Şonuň üçin hem ýaş nesilleri giň dünýägarawyşlyly hünärmenler edip yetiştirmek ugrunda maksatnamalaryň üstünlüklilik durmuşa geçirilýär. Şunda çagalara baglarydyr orta mekdeplerden başlap, orta hünär we ýokary okuw mekdeplerinde röhşen geljigimiziň eýeleri bolan ýaş nesillerimize berilýän bilim-terbiýäniň hil derejesine uly üns berilýär. Bilim-terbiýe ojaklarynyň döwrebap okuw gollanmalary we enjamlary bilen üpjün edilmegi ýaşlara berilýän bilimiň hil derejesine oňyn täsir edýär.

Gahryman Arkadagymyzyň beýik başlangyçlaryny üstünlüklilik dowam edýän hormatly Prezidentimiziň baştutanlygynda bilim özgertmeleri has-da rowaçlanýar. Bilim bolşy ýaly, hormatly Prezidentimiziň Karary bilen tassyklan «Türkmenistanda umumybilim maksatnamalary boýunça okatmagyň usulyýetini kämilleşdirmegiň 2028-nji ýyla çenli Konsepsiyasy» bilim ulgamynda üstünlüklilik durmuşa geçirilýär. Munuň özi ýurdumyzyň ösüşine goşant goşjak ýaş nesilleri kemala getirmekde, olaryň bilim mümkinçiliklerini has-da

artdyrmakda aýratyn ähmiýetlidir. Ýurdumyzyň bilim we ylym ulgamlarynda sazlaşykly alnyp barylýan düýpli özgertmeler milli ykdysadyýetimizniň ähli pudaklarynda gazanylyan üstünlükleriň, ýetilýän belent sepgitleriň gözbaşydyr. Bu bolsa bilim ulgamynyň ajaýyp döwrümizdäki ösüş tapgyrynda öňde durýan möhüm we esasy wezipeleriniň biridir.

Bilim ulgamynyň döwrebap özgertmelerinde sanly ulgamynyň ähmiýeti has-da aýratyndyr. Sanly bilim ulgamy ýurdumyzyň bagtyýar raýatlaryna, aýratyn-da, ýaş nesillerimize goşmaça we üznüksiz bilim almaga, kämil usullar arkaly hünärlerini ýokarlandyrmaga, şeýle-de milli ylym-bilim ulgamynyň işini umumy ykrap edilen halkara kadalara laýyk getirmäge giň mümkinçilikleri açýar. Bu bolsa ýurdumyzyň ylym-bilim ulgamynyň işini ajaýyp zamanamyzly ýokary talaplaryna laýyklykda ösdürmek babatda uly işlere goşant goşmaga ruhlandyryýar.

Gyzlaryň GALANDAROWA,
Gurbansoltan eje adyndaky
Daşoguz lukmançylyk orta okuw
mekdebinin mugallymy.

Usulyýet — sapagyň esasy

Şekillendiriş sungatyny öwretmek

► Ýaş nesli milli ruhdan terbiýelemek, olarda geçmişimizde we milliligimize söýgi we buýsanç duýgularyny oýarmak asylyly ýörelgedir. Bu ugurda halkymyzyň döreden edebi mirasýandan, milli gymmatlyklaryndan peýdalanmak örän täsirli. Umumybilim berýän orta mekdeplerde şekillendiriş sungaty dersiniň okadylmagy aýratyn ähmiýete eýedir. Meselem, şekillendiriş sungaty sapaklarynyň üsti bilen okuwçylara daş-töwregimizi gurşap alan tebigata we sungat eserlerine ahlak-estetiki taýdan baha berip, görýän zatlarynyň şekillerini çekip bilmege başarnyklarydyr. Olar reňkleri saýlamagyň, şekillere dogry reňk bermegiň hödösinde gelmelidir. Toparlaýyn işler, bütin synp bolup bir işi ýerine ýetirmek dostlugy, agzybirliki kemala getirýär. Yoldaşlaryň öňünde jogapkärçiligi duýmagy öwredýär. Şu hili işler synp otagyň we beýleki mekdep otaglaryny bezemekde, baýramçylyk bezeglerinde giňden ulanylýar.

Işler ýerine ýetirilende ýönekeý hem reňkli galamlar, gara reňkli tuş, kömür, hekajagazlar, sangina, guaş, akwarrel reňkleri peýdalanýlar. Bulardan

başga-da, sapaklarda dürli görnüşli ýapraklar, kökler, miweler, şanıklar, gamyş, sypal we şuna meňzeş tebigy serişdeler ulanylýar. Kagyzdan, gaty kagyzdan, plastilinden, tebigy serişdelerden şekil ýasamaklary okuwçylaryň çeperçilik başarnyklaryny ösdürýär.

Sapaklarda keşdeçilik, gülli keçe taýýarlamak, halychylyk, küzegärçilik, zergärçilik, agajy işläp bejermek ýaly halk sungatynyň giň ýaýran görnüşleri öwredilýär. Sapakda okuwçylar binagärçiligiň (arhitekturanyň), heýkeltaraşlyk sungatynyň, grafikanyň, amaly-bezeg sungatynyň has belli eserleri bilen tanyşdyrylýar.

Şekillendiriş sungaty durmuş bilen aýrylmaz baglanyşyklydyr. Şondan ugur alyp, okuwçylary sungat älemine aralaşdyrmagyň maksatnamasy tematik äheňde düzülýär. Şeýle çemeleşmek okuwçylaryň, çärýekleriň temalaryny biri-birleri bilen baglanyşykly geçmäge ýardam edýär. Çärýekleriň tematik taýdan biri-biri bilen berk baglanyşygy, bitewüligi okuwçylaryň sungat älemine duýguly aralaşmagyna we çeperçilik bilimlerini, başarnyklaryny

hem-de endiklerini kämilleşdirmäge mümkinçilik berýär. Şeýle bilimler, başarnyklary we endikler zatlaryň deňeşdirmiş gatnaşyklaryny hem-de daş görünüşini, giňişlikdäki ýagdaýyny, olara ýagtylygyň, kölegäniň düşüşini, reňkini, göwürümini, nämenden edildigini, özara sazlaşygyny — kompozisiýasyny şekilde berip bilmeleklerine kömek edýär.

Çeper beýan ediş serişdeleri, umuman, birinji synpdan başlap öwredilýär. Olaryň kem-kemden çylşyrymlaşdyrylyşy bolsa her bir synp üçin berlen «Okuwçylaryň bilimlerine we başarnyklaryna bildirilýän talaplar» diýen bölüme aýdyň görkezilýär. Maksatnamada durmuş hakykatyny çeper öleşdirmegiň esasy çeşmeleri bolan şekillendirmek, bezemek we gurmak, ýasamak mydama esasy orunda durýar. Başlangyç synplarda sungaty öleşdirmek halka ýakyn bolan ugra esaslanýar. Soňra nakgasylyk, grafika, heýkeltaraşlyk ýaly sungat görnüşlerine geçiş, çagalara has düşnükli we amatly bolýar. Şekillendiriş sungatynyň esasy üç görnüşine okuwçylaryň gatnaşmagy olary sungat

älemi bilen içgin tanyşdyrmaga mümkinçilik berýär.

Guraýan sapaklarymda milliligimiz bilen utgaşykly zatlary göz önünde tutýaryn. Ata-babalarymyzyň döreden milli gymmatlyklary bolan küzegärçilik, zergärçilik sungaty, agaç ussachylyk senedi bilen baglanyşdyrýp sapak guraýaryn. Ene-mamalarymyzyň döreden el işlerine, haly sungatyna degişli prezentasiýalary, slaydlary görkezmek bilen, okuwçylarda şekillendiriş sungaty sapagyna söýgini, milliligimize bolan çäksiz buýsanjy pugtalandyryýaryn. Gök önümleriň we miweleriň suratyny çekdirmek bilen Watanymyzyň gözle tebigatyna söýgi we buýsanç duýgularyny artdyryýaryn. Olarda sagdyn iymtlenmek düşüňjelerini ösdürýärin. Şekillendiriş sungaty sapagynyň üsti bilen okuwçylarda Watana söýgi, dostluk, agzybirlik, ahlaklylyk, zähmet-söýerlik terbiýesini berýärin, sagdyn durmuş ýörelgelerini undedýärin.

Leýli ITALMAZOWA,
Darganata etrabyndaky Çagalaryň we ýetginjekler döredijilik öýüniň gurnak ýolbaşçysy.

KÄMILLIGIŇ BERK BINÝADY

H emişelik Bitaraplygymyzyň sanly 30 ýyllygy giňden belenilýän Halkara parahatçylyk we ynanym ýylynda ýurdumyza ähli ugurlar bilen bir hatarda, ylym-bilim ulgamynda-da guwandyrjy üstünlükler gazanylýar. Ýurdumyza amala aşyrylýan düýpli özgertmeleri ýmy taýdan esaslandyrmak asylyly ýörelge öwürüldi. Şunda ähli ulgamlara ylymyň gazananlaryny giňden ornaşdyrmak, ýokary bilimli hünärmenleriň ylymy işgärleri taýýarlamak maksady bilen kabul edilýän çözümleriň ähmiýeti örän uludyr. Hormatly Prezidentimiz ýurdumyza ýaşlaryň döwrebap bilim-terbiýe almagy, ukyp-başarnyklaryny ýüze çykarmaklary üçin bilim edaralarynyň işini kämilleşdirmek, okuw meýdanlarynyň maksatnamalaryny, okuw kitaplaryny halkara tejribelere laýyklykda döwrebaplaşdyrmak boýunça işleri dowam etdirmegiň, mugallymlaryň hünäri ýokarlandyrmak boýunça yzygiderli işleri geçirmegiň, bilim ulgamynyň maddy-enjamlaryny berkitmäge gönükdirilen çäreleri alyp barmagyň zerurdygyny hemişe nygtaýar. Ýurdumyzy ylymy taýdan ösen döwlete öwürmek üçin ylym-barlag işlerini dowam etdirmegiň, bu ugurda halkara hyzmatdaşlygyň gerimini giňeltmegiň möhümdigini aýdýar.

Gahryman Arkadagymyzyň milli bilim ulgamynda başyň başlan giň möçberli özgertmeleriniň hormatly Prezidentimiziň baştutanlygynda üstünlüklilik durmuşa geçirilmegi netijesinde, ösüp gelýän ýaş nesilleriň halkara ylymy we döredijilik bäsleşiklerine gatnaşyp, zehinlerini açmaklary, ukyp-başarnyklaryny artdyrmaklary üçin hem ähli zerur şertler döredilýär. Halkara parahatçylyk we ynanym ýylynda gazanylýan üstünlükler mekdep okuwçylaryny täze ýeňişlere ruhlandyryýar. Ajaýyp zamanamyzda dünýäniň ylym-bilim giňişliklerinde ynamly öňe barylýan döwletimizde bilim ulgamy täze mazmun bilen baýlaşdy. Şonuň bilen baglylykda, bilim ulgamynda kämil kanunçylyk binýady hem döredildi. Täze taryhy döwürde ýaş nesliniň ylym-bilimli, edep-terbiýeli bolup ýetişmegi, döredijilik bilen meşgullanmagy üçin ähli şertlerdir mümkinçilikler döredilýär. Bu günki gün iň täze we innowasiýa enjamlardan, tehnologiýalardan baş çykarýan, ruhy taýdan ösen, beden taýdan sagdyn, giň gözýetimli nesiller kemala gelýär, ýaş nesillere ýokary derejede bilim berilýär, hünär öwredilýär.

Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwrüniň özboluşly aýratynlygy ylym-bilim ulgamynyň has oýlanşykly ösdürilmeginde, ykdysady kuwwatyny ylymy taýdan esaslandyrylyp, netijeli ulanylmagynda, halkymyzyň ýaşayş-durmuş üpjünçiliginiň ýokarlandyrylmagynda, saglygy gorayşy, syňahatçylyk we beýleki ulgamlaryň işini kämilleşdirilmeginde aýdyň duýulýar. Garaşsyz, hemişelik Bitarap Watanymyzda durmuş ornaşdyrylýan bu beýik işler halkymyzyň, aýratyn-da, ýaşlarymyzyň kalbynda Gahryman Arkadagymyzyň, Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň amala aşyrylan beýik işlerine bolan çäksiz buýsanç duýgularyny döredýär. Bularyň ählisi bagtyýar durmuşymyzyň eşretlerine buýsanyp ýaşamaga, ylym-bilim öwrenmäge, döretmäge, gurmaga egsilmez güýç-kuwwat berýär.

Ögulsuray BERDIÝEWA,
Aşgabat şäherindäki 79-njy orta mekdebinin mugallymy.

GOŞMAÇA ÝUMUŞLAR BILEN IŞLEMEK

► Matematika sapaklary 5-nji synpdan çylşyrymlaşýar. Bu synpdan okuwçylar doly derejede tablisalary, amallary öleşdirip, natural sanlar bilen işlemegi öwrenýärler. Dürli-dürli çylşyrymly meseleleri ýatdan hasaplamagy, pikirlenip, dogry jogabyny tapmagy endik edinýärler. Munuň üçin mugallymyň her bir sapagy gyzykly we täsirli guramagy, çagalary gyzyklandyryjyk goşmaça mysallary, meseleleri taýýarlamagy hökmandyr.

Okuwçylary her gezekki sapagyň şertli guraly ýagdaýlary ýadadyp biler. Şonuň üçin hem sapagyň dowamynda çagalara bäsleşik görnüşli mysallary, meseleleri hödürlep höweslendirmek, işjeňleşdirmek bolýar. Synpny okuwçylaryny toparlara bölüp bäsleşdirmek ýa-da bu bäsleşigi iki okuwçynyň arasynda gurap, synp tagtasynda şertlerini ýerine ýetirdip bolar. Şeýle-de synp tagtasynda iki okuwçydan öňürti beýleki okuwçylar hem meseläni dogry jogabyny işläp, mugallyma görkezip biler. Ýa-da şol hödürlenen meseläni sapaga ýetişigi boýunça belli-belli okuwçylaryň arasynda hem geçirip bolar. Okuwçyny sapagyň esasy temasından daşary bäsleşigiň netijeleri boýunça gowy bahalar bilen bahalandyrmak, elbetde, çaganyň höweslenmegi üçin aýratyn usuldyr.

Esasy temadan daşary okuwçylaryň biraz dynç almaklary üçin wagty çäklilik bolan bäsleşigi yglan edýäris.

Synp tagtasynda meseläniň şerti görkezilýär. Meselem: motosikliniň tizligi 40 km/sag, atlynyň tizligi 16 km/sag. Häzir olaryň arasyndaky uzaklyk 108 km. 2 sagatdan soň olaryň arasyndaky uzaklyk näçe bolar?

Şeýle gysga wagtda pursadynyň dowamynda okuwçylaryň çalt we dogry netije çykaryp bilme başarnygy ýüze çykýar. Meseläniň dogry jogaby üçin ümsümlük

yglan edilýär. Berlen meseläniň dogry jogaby şeýle bolýar, ýagny $16 \times 2 = 32$; $40 \times 2 = 80$; $80 - 32 = 48$; $108 + 48 = 156$. Meseläni dogry jogabyny ýazyp gelen okuwçy ýeňiji hasaplanýar we ikinji meseläni ýatdan okap berýärin: «Sebetdäki almalaryň sany iki belgili san bilen aňladylýar. Ol almalary 2, 3 we 5 sany çagalaryň arasynda deň paýlap bolýar, emma 4 çaga deň paýlap bolmaýar. Sebetde näçe alma bar?»

Bu meseläniň jogabyny şol wagtda ýatdan hasaplap, dogry jogap bermegi başarnygy okuwçylar hem bolýar. Olar sebetde 30 sany almanyň bardygyny aýdýarlar we ýeňiji bolýarlar.

Şeýlelikde, okuwçylar üçin üçünji meseläniň şerti synp tagtasynda peýda bolýar. Meselem: üç gyz doganyň hersiniň bir oglan dogany bar. Maşgalada näçe çaga bar? Bu soraga okuwçylar maşgalada dört çaga bardygyny bada-bat aýtmagy başaryýarlar.

Üç ýa bäs minutnyň dowamynda bäsleşik görnüşinde meseleleri okuwçylara hödürlemek bilen, olaryň çalt pikirlenmek ukypalaryny, işjeňliklerini güýçlendirip bolýar. Bu bolsa okuwçynyň matematika dersine bolan gyzyklanmasyny has hem artdyryýar.

Maral KULYÝEWA,
Aşgabat şäherindäki 79-njy orta mekdebinin mugallymy.

YLYM – GYMMATLY BAÝLYK

Ylym-bilim jemgyýetiň ösüşiň esasy sütünlendir. Ylym we bilim her bir adamyň, milletiň hem-de bütün adamzadyň durmuşynda möhüm gymmatlyklaryň biridir. Ata-babalarymyz gadym döwürlerden bäri bu gymmatlygy mukaddeslik hasaplapdyrlar. «Paýhas çeşmesi» kitabynda «Bilimli il ozar», «Bilim bilen hikmet – altyndan gymmat», «Bilimli – ölmez, bilimsiz – gülmöz», «Bir okana – bir dokana» diýen nakyllardyr atalar sözüne uly orun berilýär. Ata-babalarymyzyň ýaş nesle bilim we terbiýe bermek ýörelgeleri gadymdan gözbaş alýar. Hormatly Prezidentimiz bilim ulgamynyň ösdürilmegine döwlet syýasatynyň ileri tutulýan ugry hökmünde baha berýär. Türkmenistanda bilim ulgamyny kämilleşdirmegiň maksady bazar ykdysadyýeti şertlerinde bilim özgertmeleriniň ýokary hilini üpjün etmekden ybaratdyr.

Ylym-bilim jemgyýetiň ösüşiň esasy sütünlendir. Ylym we bilim her bir adamyň, milletiň hem-de bütün adamzadyň durmuşynda möhüm gymmatlyklaryň biridir. Ata-babalarymyz gadym döwürlerden bäri bu gymmatlygy mukaddeslik hasaplapdyrlar. «Paýhas çeşmesi» kitabynda «Bilimli il ozar», «Bilim bilen hikmet – altyndan gymmat», «Bilimli – ölmez, bilimsiz – gülmöz», «Bir okana – bir dokana» diýen nakyllardyr atalar sözüne uly orun berilýär. Ata-babalarymyzyň ýaş nesle bilim we terbiýe bermek ýörelgeleri gadymdan gözbaş alýar. Hormatly Prezidentimiz bilim ulgamynyň ösdürilmegine döwlet syýasatynyň ileri tutulýan ugry hökmünde baha berýär. Türkmenistanda bilim ulgamyny kämilleşdirmegiň maksady bazar ykdysadyýeti şertlerinde bilim özgertmeleriniň ýokary hilini üpjün etmekden ybaratdyr.

Ylym-bilim jemgyýetiň ösüşiň esasy sütünlendir. Ylym we bilim her bir adamyň, milletiň hem-de bütün adamzadyň durmuşynda möhüm gymmatlyklaryň biridir. Ata-babalarymyz gadym döwürlerden bäri bu gymmatlygy mukaddeslik hasaplapdyrlar. «Paýhas çeşmesi» kitabynda «Bilimli il ozar», «Bilim bilen hikmet – altyndan gymmat», «Bilimli – ölmez, bilimsiz – gülmöz», «Bir okana – bir dokana» diýen nakyllardyr atalar sözüne uly orun berilýär. Ata-babalarymyzyň ýaş nesle bilim we terbiýe bermek ýörelgeleri gadymdan gözbaş alýar. Hormatly Prezidentimiz bilim ulgamynyň ösdürilmegine döwlet syýasatynyň ileri tutulýan ugry hökmünde baha berýär. Türkmenistanda bilim ulgamyny kämilleşdirmegiň maksady bazar ykdysadyýeti şertlerinde bilim özgertmeleriniň ýokary hilini üpjün etmekden ybaratdyr.

Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe ylym-bilim ulgamy iň bir ileri tutulýan ugurlaryň birine öwürüldi. Hormatly Prezidentimiziň bimöçber aladalary netijesinde bu ulgamy ösdürmekde amala aşyrylýan işler biziň her birimizi çäksiz buýsandyryar. Mekdebe çenli çagalaryň adaralaryndan başlap, orta, orta hünär we ýokary okuw mekdeplerinde berilýän bilimiň hiline uly üns berilýär. Aspiranturada we doktoranturada

Ylym-bilim jemgyýetiň ösüşiň esasy sütünlendir. Ylym we bilim her bir adamyň, milletiň hem-de bütün adamzadyň durmuşynda möhüm gymmatlyklaryň biridir. Ata-babalarymyz gadym döwürlerden bäri bu gymmatlygy mukaddeslik hasaplapdyrlar. «Paýhas çeşmesi» kitabynda «Bilimli il ozar», «Bilim bilen hikmet – altyndan gymmat», «Bilimli – ölmez, bilimsiz – gülmöz», «Bir okana – bir dokana» diýen nakyllardyr atalar sözüne uly orun berilýär. Ata-babalarymyzyň ýaş nesle bilim we terbiýe bermek ýörelgeleri gadymdan gözbaş alýar. Hormatly Prezidentimiz bilim ulgamynyň ösdürilmegine döwlet syýasatynyň ileri tutulýan ugry hökmünde baha berýär. Türkmenistanda bilim ulgamyny kämilleşdirmegiň maksady bazar ykdysadyýeti şertlerinde bilim özgertmeleriniň ýokary hilini üpjün etmekden ybaratdyr.

Ylym-bilim jemgyýetiň ösüşiň esasy sütünlendir. Ylym we bilim her bir adamyň, milletiň hem-de bütün adamzadyň durmuşynda möhüm gymmatlyklaryň biridir. Ata-babalarymyz gadym döwürlerden bäri bu gymmatlygy mukaddeslik hasaplapdyrlar. «Paýhas çeşmesi» kitabynda «Bilimli il ozar», «Bilim bilen hikmet – altyndan gymmat», «Bilimli – ölmez, bilimsiz – gülmöz», «Bir okana – bir dokana» diýen nakyllardyr atalar sözüne uly orun berilýär. Ata-babalarymyzyň ýaş nesle bilim we terbiýe bermek ýörelgeleri gadymdan gözbaş alýar. Hormatly Prezidentimiz bilim ulgamynyň ösdürilmegine döwlet syýasatynyň ileri tutulýan ugry hökmünde baha berýär. Türkmenistanda bilim ulgamyny kämilleşdirmegiň maksady bazar ykdysadyýeti şertlerinde bilim özgertmeleriniň ýokary hilini üpjün etmekden ybaratdyr.

Gülälek WEPAYEWA,
Seýtinazar Seydi adyndaky
Türkmen döwlet mugallymçylyk
institutynyň mugallymy.

DÖWREBAP BILIM özgertmeleri

Häzirki ajaýyp döwrümizde röwşen geljelimiz bolan ýaş nesiller baradaky alada esasy ugurlaryň birine öwürüldi. Bu günki günde ýaşlary milli ruhdan terbiýelemek, döwrebap bilim öwretmek üçin ähli şertler döredilýär. Şonuň üçin watansöýüji, beden we ruhy taýdan sagdyn nesiller kemala gelýär. Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe ýaşlaryň saýlap alan hünärleri boýunça kämilleşmeleri üçin uly aladalar edilýär.

Hormatly Prezidentimiziň parasatly baştutanlygynda ýaş nesilleriň bilim öwrenmegi, milli ruhdan terbiýelenmegi babatda netijeli işler alnyp barylýar. Ýaş nesliň watancylyk ruhdan terbiýelenmegi, olaryň kämil bilimli bolmaga röwşen geljemiňiň binýadydyr. Häzirki döwürde ýaşlara bilim öwretmegiň döwrebap usullary, sanly ulgamyň mümkinçilikleri giňden peýdalanýlar. Şunda «Türkmenistanda umumybilim maksatnamalary boýunça okatmagyň usulyýetini kämilleşdirmegiň 2028-nji ýyla çenli Konsepsiyasynyň» aýratyn bellemek bolýar. Bu Konsepsiyada okatmagyň iň döwrebap ugurlary, milli bilim ulgamyny kämil derejede ösdürmegiň wezipeleri kesgitlenendir. Şeýle aýdyň wezipe-lerden ugur alyp, ýaş nesilde çagalardan başlap, Watana söýgi, gahrymançylyklyk geçmişimiz, halkymyzyň şöhratly döredijileriniň ruhdan terbiýe garmagy ýaly häsiýetler terbiýelenýär.

Hormatly Prezidentimiziň parasatly baştutanlygynda ýaş nesilleriň bilim öwrenmegi, milli ruhdan terbiýelenmegi babatda netijeli işler alnyp barylýar. Ýaş nesliň watancylyk ruhdan terbiýelenmegi, olaryň kämil bilimli bolmaga röwşen geljemiňiň binýadydyr. Häzirki döwürde ýaşlara bilim öwretmegiň döwrebap usullary, sanly ulgamyň mümkinçilikleri giňden peýdalanýlar. Şunda «Türkmenistanda umumybilim maksatnamalary boýunça okatmagyň usulyýetini kämilleşdirmegiň 2028-nji ýyla çenli Konsepsiyasynyň» aýratyn bellemek bolýar. Bu Konsepsiyada okatmagyň iň döwrebap ugurlary, milli bilim ulgamyny kämil derejede ösdürmegiň wezipeleri kesgitlenendir. Şeýle aýdyň wezipe-lerden ugur alyp, ýaş nesilde çagalardan başlap, Watana söýgi, gahrymançylyklyk geçmişimiz, halkymyzyň şöhratly döredijileriniň ruhdan terbiýe garmagy ýaly häsiýetler terbiýelenýär.

lygynda ýurdumyza sanly bilim ulgamyny ösdürmek boýunça durmuşyň geçirilýän giň gerimli işleriň netijesinde, ähli ulgamlarda döwrebap, innowasion tehnologiýalary giňden ornaşdyrmak, ýaşlara berilýän bilimiň hilini has-da ýokarlandyrmak ugurunda beýik işleriň durmuşyň geçirilýändigini bellemek bolar.

Hormatly Prezidentimiziň parasatly baştutanlygynda ýaş nesilleriň bilim öwrenmegi, milli ruhdan terbiýelenmegi babatda netijeli işler alnyp barylýar. Ýaş nesliň watancylyk ruhdan terbiýelenmegi, olaryň kämil bilimli bolmaga röwşen geljemiňiň binýadydyr. Häzirki döwürde ýaşlara bilim öwretmegiň döwrebap usullary, sanly ulgamyň mümkinçilikleri giňden peýdalanýlar. Şunda «Türkmenistanda umumybilim maksatnamalary boýunça okatmagyň usulyýetini kämilleşdirmegiň 2028-nji ýyla çenli Konsepsiyasynyň» aýratyn bellemek bolýar. Bu Konsepsiyada okatmagyň iň döwrebap ugurlary, milli bilim ulgamyny kämil derejede ösdürmegiň wezipeleri kesgitlenendir. Şeýle aýdyň wezipe-lerden ugur alyp, ýaş nesilde çagalardan başlap, Watana söýgi, gahrymançylyklyk geçmişimiz, halkymyzyň şöhratly döredijileriniň ruhdan terbiýe garmagy ýaly häsiýetler terbiýelenýär.

Bu gün sanly ulgamyň mümkinçiliklerine ýetilen belent sepgitleriň beýanyndan hem göz ýetirýäris. Bu ugurdan hünärmenleriň habarly bolmagy olaryň döwrebap mümkinçiliklerden peýdalanyp bilmeklerine ýardam edýär. Hünärine, ugruna garamazdan, ähli ýaşlar üçin iň ösen tehnologiýalardan baş çykarmak zerur bolup durýar. Şoňa görä-de, ýurdumyzyň ähli orta, ýörite we ýokary okuw mekdeplerinde sanly ulgamyň mümkinçiliklerinden giňden peýdalanýlar. Sanly bilim ulgamynyň öňde goýlan wezipe-leriniň durmuşyň geçirilmegi bolsa okuw-öňümçilik işinde birnäçe ýenilikleri döredýär hem-de işiň netijeliligini artdyryar. Ulanýlan sanly serişdeler, elektron maglumat goşgular, wideokiller we audioyazgylar ýaşlaryň gözyetimini giňeltmäge ýardam berýär. Mundan başga-da, ýaşlarymyz internet torunyň üsti bilen dünýäniň beýleki okuw merkezleriniň çeşmeleri bilen tansyp bilýärler.

Hormatly Prezidentimiziň parasatly baştutanlygynda ýaş nesilleriň bilim öwrenmegi, milli ruhdan terbiýelenmegi babatda netijeli işler alnyp barylýar. Ýaş nesliň watancylyk ruhdan terbiýelenmegi, olaryň kämil bilimli bolmaga röwşen geljemiňiň binýadydyr. Häzirki döwürde ýaşlara bilim öwretmegiň döwrebap usullary, sanly ulgamyň mümkinçilikleri giňden peýdalanýlar. Şunda «Türkmenistanda umumybilim maksatnamalary boýunça okatmagyň usulyýetini kämilleşdirmegiň 2028-nji ýyla çenli Konsepsiyasynyň» aýratyn bellemek bolýar. Bu Konsepsiyada okatmagyň iň döwrebap ugurlary, milli bilim ulgamyny kämil derejede ösdürmegiň wezipeleri kesgitlenendir. Şeýle aýdyň wezipe-lerden ugur alyp, ýaş nesilde çagalardan başlap, Watana söýgi, gahrymançylyklyk geçmişimiz, halkymyzyň şöhratly döredijileriniň ruhdan terbiýe garmagy ýaly häsiýetler terbiýelenýär.

Görnüşi ýaly, häzirki ajaýyp döwrümizde bilim özgertmeleri has-da rowaçlanýar, kämil bilimli ýaşlar kemala gelýär. Döwrebap bilimiň milli terbiýeçilik ulgamy bilen utgaşdyrylmagy oňat netijesini berip, bu günki ýaşlarymyz watansöýüji, hünärenden ussatlyk bilen baş çykarýan hünärmenler bolup ýetişýärler. Bularnyň ählisi röwşen geljelimizi üpjün edýär.

Geldimyrat ÖWEZBERDIYEW,
Hydr Deryayew adyndaky
Mugallymçylyk mekdebinin
mugallymy.

ÝAZ – ZEMINIŇ GÖZELLIGI

Eziz Watanymyza ýaz geldi, güller açyldy, tebigat täzeden janlandy. Bahar pasly gözelligiň paslydyr, şeýle hem güllerňiň hoşboý ysynyň burk urýan ajaýyplygydyr. Şu ajaýyp paslyň ysanyň kalbyny heýjana salýar, joşdurýar. Şonuň üçin hem bahar paslynyň ilkinji günlerinden başlap baýramlar bellenilýär. Hut şu pasyda mährem eneleriň has-da sarpalanýandygyny, olaryň mähirli gutlanýandygyny belläp bilýäris.

Hawa, bahar pasly baýramçylyga baýdyr. Ynha, ýakyn-da Halkara Nowruz baýramy hem belleniler. Bu baýramlaryň her biri ysnyň kalbuna ýatdan çykmaýan pursatlary bagyş edýär. Şonuň üçin hem eziz Watanymyz toýdur baýramlara beslenýär. Toýly-baýramly Diýarda adamlar bagtyýar, röwşen geljeline buýsanýar. Her ýyl Garaşsyz, baky Bitarap Türkmenistan döwletimizde milli baýramçylyklarymyz toý ruhuna beslenýär, döwletimizde

olaryň bezegine öwürülýär. Milli baýramlarymyzda çagalaryň oýun oýnaýarlary, dürli milli tagamlar taýýarlanylýar, myhmanlara hödürlenilýär.

Paslylaryň soltany bolan bahar paslynyň gelmegi bilen, ajaýyp tebigat ýaşly begresini geýip, älemgoşar öwürýän, gül-gunçaly lälezarlyklara beslenýär. Halk arasynda güller gözelligiň nusgasy saýlyar. Şonuň üçin, her bir gözelligiň güle deňelýär, güliň ady bilen atlandyrylýar. Şeýle bolansoň, geçmiş edebiýatymyza hem güllerňiň, ajaýyp baharyň waspy ýetirilipdir. Biz muňa Nurmuhammet Andalybyň desanalarynda, Mollanepesiniň gogşalarynda we beýleki nusgawy edebiýatyň eserlerinde aýdyň göz ýetirýäris.

Mukaddes türkmen topragyna baharyň gelşi hem ajaýyp. Türkmen topragynda otlar gögerip, baglar gülläp başlaýar, guşlar saýrap, köňüllere joşgun paylaýar. Daglarda çeşmeler sildiräp akýar. Bu baharyň gelşi hem owadan. Goý, ajaýyp bahar pasly ýürekleri joşgun paylasyn!

Aýjahan MEREDOWA,
Aşgabat şäherindäki ýöriteleşdirilen
27-nji orta mekdebin mugallymy.

TERBIÝE MEKDEBI

Türkmen maşgalasynda çaça terbiýesine inçeden-inçe çemeleşilýär. Bu iş körpäniň dünýä inen gününden başlanýar, sebäbi çagada dünýä baradaky düşüneler, wakalar, hereketler ýuwaş-ýuwaşdan döreýär. Ene-ata bolsa çaganyň ösüş tapgyryna laýyklykda oňa edep-terbiýe berýär. Bu ýagdaý biziň durmuşymyza dämlelik endige öwürülen häsiýetleriň biridir. Şeýlelikde, nesil terbiýesi esasy ugurlaryň birine öwürülýär.

Hormatly Prezidentimiz «Yaşlar – Watanyň daýanjy» atly ajaýyp kitabynda şeýle belleýär: «Terbiýe we tejribe – ysnyň ykbalynyň goşa ganaty. Alan terbiýä-miz ykbalymyza, alnomyza täsir edýär». Şu parasatly sözlerden görnüşi ýaly, geljelimiz bolan ýaş nesilleriň lezbi halal ruhdan terbiýelemek, olaryň gursagyna watancylyk söýgüsini guymak aslyly ýörelgeleriň biridir. Şunda terbiýe maşgaladan başlanýar, perzendiň aslyly, edep-ekramly bolmagy üçin, ilkinji nobatda, ene-ata göreldede bolmaly. Ýurdumyza hormatly Prezidentimiziň parasatly baştutanlygynda ýaş nesilleriň ylymy-bilimli, watansöýüji bolup kemala gelmeklerinde giň şertlerdir mümkinçilikler döredilýär.

Maşgaladaky birek-birege goldaw we özara düşünişmek agzybirligiň alamaty. Biziň ýurdumyza maşgala uly üns berilýär. Maşgala adamlaryň jogapkärli işidir. Maşgala durmuşy ysnyň çagasyndan başlap, ene-atasynyň göreldesi bilen gündelik durmuşda emele gelýän başarnyklara eýe bolmagyny talap edýär. Ene-atanyň terbiýesi, ilkinji nobatda, islendik ýaşdaky çaça bilen hemişelik we dowamly psihologik gatnaşykda bolmagy şertlendirýär. Häzirki ajaýyp döwrümizde çagalary milli ruhdan terbiýelemek aslyly ýörelgedir. Bu babatda nusgawy edebiýata ýüzlenmek, akyldarlaryň pikirine eýermek oňat netije berýär. Çünki geçmişin baý tejribesi ýaşlary milli ruhdan terbiýelemäge ýardam berýär.

Hormatly Prezidentimiziň parasatly baştutanlygynda ýaş nesilleriň bilim öwrenmegi, milli ruhdan terbiýelenmegi babatda netijeli işler alnyp barylýar. Ýaş nesliň watancylyk ruhdan terbiýelenmegi, olaryň kämil bilimli bolmaga röwşen geljemiňiň binýadydyr. Häzirki döwürde ýaşlara bilim öwretmegiň döwrebap usullary, sanly ulgamyň mümkinçilikleri giňden peýdalanýlar. Şunda «Türkmenistanda umumybilim maksatnamalary boýunça okatmagyň usulyýetini kämilleşdirmegiň 2028-nji ýyla çenli Konsepsiyasynyň» aýratyn bellemek bolýar. Bu Konsepsiyada okatmagyň iň döwrebap ugurlary, milli bilim ulgamyny kämil derejede ösdürmegiň wezipeleri kesgitlenendir. Şeýle aýdyň wezipe-lerden ugur alyp, ýaş nesilde çagalardan başlap, Watana söýgi, gahrymançylyklyk geçmişimiz, halkymyzyň şöhratly döredijileriniň ruhdan terbiýe garmagy ýaly häsiýetler terbiýelenýär.

Güljahan HOJAYEWA,
Myrat Garryyew adyndaky Türkmenistanyň Döwlet
lukmançylyk universitetiniň mugallymy.

Möwsümleýin döreyän keselleriň önüni almak üçin peýdaly maslahatlar

- ▶ Ýaz paslynyň gününüň şemally, ýagmyrly, salkyn we yssy bolup bilýändigini, howanyň derejesiniň üýtgäp durýandygyny nazara alyp, paslyň aýratynlygyna laýyklykda geyinmeli.
- ▶ Bedeniň kesele garşy göreşijilik ukybynyň ýokary bolmagyny gazanmak üçin sagdyn durmuş ýörelgesini berjaý etmeli. Ir säher we agramara arassa howada ýarum sagat pyýada ýöremeli. Bedenterbiýe we sport bilen meşgullanmaly. Ukyň kadaly almalý.
- ▶ Şahsy we jemgyýetçilik arassaçylyk düzgünlerini berjaý etmeli. Elleri elmydama arassa ýagdaýda saklamaly we ýygý-yygdan sabyn bilen yuwmalý.
- ▶ Sagdyn ýimnitlenmeli. Witaminlere we mikroelementlere baý ter gök önümlerini we miweleri ýemeli. Günüň dowamynda arassa agyz suwuny ýeterlik mukdarda içmeli.
- ▶ Gan basyşyňyzy we ganyň düzümindäki süýji-ni elmydama gözgeçlikde saklamaly. Lukmanyň

- beren bejergisini talabalaýyk ýerine ýetirmeli.
- ▶ Möwsümleýin döreyän keselleriň ilkinji alamatlary ýüze çykan ýagdaýynda, hökman maşgala lukmanyňa ýüz tutmalý. Derman serişdelerini, şol sanda antibakterial derman serişdelerini lukman bilen maslahatlaşman, özbaşdak ulanmaly däl.
- ▶ Bedeniň kesele garşy durnuklylygyny ýokarlandyrmak üçin Gahryman Arkadagymyzyň «Türkmenistanyň dermanlyk ösümlikleri» atly köp jiltli ylym-ensiklopedik kitabynda beýan edilýän dermanlyk ösümliklerden taýýarlanan melhem çaylary maşgala lukmany bilen maslahatlaşyp içmeli.
- ▶ Yurdumyza ýola goýlan keselleriň önüni alyş sanjymlaryny maşgala lukmany bilen maslahatlaşyp, öz wagtynda almaly.

Türkmenistanyň Saglygy goraýyş we derman senagaty ministrliginiň Saglygy goraýyş habarlar merkezi.

MUGALLYMLAR GAZETI
ESASLANDYRYJYSY –
TÜRKMENISTANYŇ
MINISTRLER KABINETI

Baş redaktor
Söhbet
NURBERDIYEW

BIZIŇ
SALGYMYZ:
Aşgabat şäheri,
Garaşsyzlyk saýoly-100,
Türkmenbaşynyň erkin
döredijilik mekany.

TELEFONLARIMYZ:
kabulhana — 38-61-53; jogapkär kätip — 39-96-40.
E-mail: mugallymlar-gazeti@sanly.tm
BÖLÜMLER:
syýasat — 39-96-39; milli miras we edebiýat — 39-96-45;
orta bilim we terbiýeçilik işi — 39-96-47; ylym, ýokary we
ýörite orta okuw mekdepleri — 39-96-42; habarçy hatlar —
39-96-48; kompýuter merkezi — 39-96-43; faks — 38-61-45.

Gazet
hepdäniň
duşenbe, çarşenbe
günleri çykýar.
SANY - 18400.

Bahasy 30 teňne.